

Jane Revell

Connect

Magyar Macmillan, Budapest, 1991

Jane Revell több sikeres tankönyv-sorozat révén ismert a magyarországi angoltanárok körében, ugyanakkor nem egy alkalommal részt vett nálunk rendezett szakmai konferenciákon. Joggal mondhatjuk tehát, hogy ismeri azt a közeget, amelyben nyelvkönyveit használják. Ugyanakkor a Magyar Macmillan Könyvkiadó egyik fő profilja az, hogy az iskolai nyelvoktatást segíti kifejezetten erre a korosztályra és a sajátos iskolai körülményekre tervezett, magas szakmai színvonalú és korszerű nyelvkönyvekkel. Ez a kettős garancia már elég ahhoz, hogy a szakember bizalommal forduljon a *Connect* nyelvkönyv-sorozathoz.

Mit is találunk, ha a felhasználó tanár szemével jobban megvizsgáljuk a *Connect* tankönyveket? A szerző szándéka szerint a kurzus olyan nyelvtanulók számára készült, akik kisiskolás korukban már 3–4 évig tanultak angolul. Az első kötetet 11 év körüli diákoknak szánta, akik a további két kötet elvégzése után stabil nyelvi alappal készülhetnek valamilyen – magyar, vagy nemzetközi – középfokú szintű nyelvvizsgára.

Az alábbiakban csak a sorozat első kötetét vesszük alaposabb vizsgálat alá: a sorozat többi része szellemében és munkamódszerében azonos az első résszel.

A tankönyv egyik erőssége a módszer-tanilag átgondolt és könnyen áttekinthető szerkezet. Tartalomjegyzék helyett egyfajta „térképpel” kezdődik, amely a tankönyv tartalmát fejezetről fejezetre öt kategóriába sorolva ismerteti: ezek a nyelvi funkciók, nyelvtani szerkezetek, a szókincs, a kiejtés és a lehetséges önálló feladatok („project”-ek). A szerző sikeresen oldotta meg, hogy a fejezetek témáihoz jól illeszkedjenek a tárgyalt funkciók, szerkezetek. Például a 10. fejezet állatokkal és rendszer-tannal foglalkozó témájához szinte magától értetődően kapcsolódik a definíciók és a vonatkozó névmások használata.

A könyv első 14 lapja olyan feladatokat tartalmaz, amelyek segítenek a tanárnak a különböző csoportokból érkezett és különböző nyelvi háttérű diákokat jól együtt dolgozni tudó csoporttá szervezni. Ez a rész az ismertnek feltételezett nyelvi egységekre épül, tehát ismétlésre vagy a diákok nyelvi szintjének diagnosztikus felmérésére használható. A feladatok fajtái is jó bevezetőként szolgálnak a könyv egészéhez.

A tankönyv példamutatóan bánik a nyelvtanulóval. Egyrészt témaválasztásában igyekszik a „kis tizenévesek” (serdülők) érdeklődését felkelteni, épít a serdülők természetes érdeklődési körére, de nem kívánja pusztán kiszolgálni azt, hanem ösztönzi őket, érdeklődjenek a világ különféle dolgai iránt, a nyelvi ismereteket kapcsolják össze más területekről szerzett tudásukkal. Például a múlt idejű történetek ürügyén egy Ezópus fabulával, Prométheusz vagy Daidalosz és Ikarosz legendájával találkoznak a tanulók; történelmi és irodalmi tanulmányaikat idézhetik fel a nyelvórán. Ugyanakkor a tanulókat felnőttként kezeli abból a szempontból, hogy megosztja velük a tanulás felelősségét. Az egyes leckék elején megtalálható, mik lesznek az adott lecke most tárgyalt nyelvi formái, a leckék végén hasonló módon megjelenik, hogy „ezt tanultad meg”. A tanulóban tehát tudatosodik, mi újat tanult, mennyit fejlődött, vagy hogy éppen mennyire sikeres. Ez különösen fontos a középhaladó szintű tanulóknál, ahol a nyelvi fejlődés nem mérhető óráról-órára olyan módon, mint a kezdőknél.

A kiejtés – mint a 90-es évek könyveinél általában – a kurzus szerves része. Különösen fontos szerepet kap a hangsúly és az intonáció, amit különféle ritmusgyakorlatok révén sajátíthatnak el a tanulók. Ezeknek egyik fajtája a „da-di” mondókák, amelyek olykor túl mechanikusnak tűnnek. Sikeresebbnek érzem a játékos, olykor meglehetősen bolondos mondókat, amelyek mindazonáltal remekül tudatosítják a tanulóknál az angol nyelv hangsúlyainak és ritmusának fontosságát.

A tankönyv más célból is szívesen használnál dalokat, verseket, hagyományos történeteket. Ezek önmagukban is értékesek és érdekesek, de az angol anyanyelvi területek kultúrájának közvetítésében is igen fontosak. Ezek a szövegek sokszor elgondolkodtatóak, írásos feladatokat vagy beszélgetéseket készíthetnek elő.

A tankönyvhöz munkafüzet is tartozik, részben nyelvtani és szókincsbeli gyakorlatokat, részben különböző érdekes olvasnivalókat és játékos feladatokat tartalmaz.

A tanári könyv részletes útmutatót ad mind a tankönyv, mind a munkafüzet használatához. Tartalmazza valamennyi feladat megoldását, és szövegkönyvet ad a tankönyvhöz tartozó három hangkazettához (szövegértési gyakorlatok, kiejtési gyakorlatok, olvasmányszövegek).

A fentiek alapján a *Connect 1* című nyelvkönyvet friss szellemű, érdekes témákból építkező tananyagnak tartom. A mi oktatási rendszerünkben 10–12 éves tanulóknak ajánlom, tehát olyan kisgimnazistáknak, akik általános iskolában már tanultak angolul. A könyv minden alapot biztosít ahhoz, hogy örömmel és sikeresen használhassa tanár és diák egyaránt.

Enyedi Ágnes

В. И. Андреева

Делопроизводство. Требования к документообороту фирмы (на основе ГОСТов РФ)

АО «Бизнесшкола» «Ител-Синтез» г.

Москва 1994

A magyarországi orosznyelv-oktatásnak sorsdöntő kulcskérdése: sikerül-e piacképesé tenni azt a nyelvet, amely első kötelező nyelvből a második, harmadik választható nyelv pozíciójába került. A középiskolákban megjelent az a rendszerváltáskor iskolai idegen nyelvként először már nem az oroszsal ismerkedő korosztály, amely nyitott kíváncsisággal fordulna manapság az orosz felé, ha rövidtávú, piacképes nyelvismerettel olyan motivációt kapna, hogy

részt vehet a kereskedelemben, a banki ügyintézésben, az idegenforgalomban, vegyes vállalatok, kft-k munkájában. Ha csak néhányan célozzák meg a felsőoktatásban az orosz nyelvtanári vagy bölcsész-képzést, az orosz nyelvet, praktikus hasznosságát felmutatva reálisan versenyeztethetnénk a közép- és főiskolákon a második vagy a harmadik nyelv kínálatai között. A felsőoktatási orosz tanszékek, s számos kereskedelmi középiskola és gimnázium épp ezért dolgozott ki oktatási programot az *orosz ügyintézői nyelv* megismertetésére. Az Oroszországban végbemenő gazdasági, társadalmi változások, s a gombamód szaporodó szótárak, kézikönyvek, a kereskedelmi ügyintézés megváltozott etikettjével, formai és viselkedésbeli leírásaival foglalkozó tanulmányok, mind a magyarországi új profilú oroszoktatás szolgálatába állíthatók, ha a bizonytalan itthoni könyvesbolti beszerzés helyett, Moszkvában vagy Szentpétervárott járva, a szakember helyben szerzi be e jól hasznosítható, új típusú tanári segédanyagokat. Ilyen segédanyagnak tekinthető Andrejeva könyve az „Ügyintézés” (*Делопроизводство*), amely a cégvezetői, irodai dokumentáció formai és tartalmi szabályait veszi sorra, s tanácsokat ad a titkárnőknek, könyvelőknek, jogászoknak, középszintű vezetőknek a napi munkához. Mindez a magyarországi oroszoktatás szempontjából azért hasznos, mert a könyvhöz mellékelt közel hatvan dokumentumminta változatos nyomdai megoldásokkal vizuálisan is áttekinthetően, szerény, sztereotip szókincsre támaszkodva ügyirati sablonokat kínál. Ezek hiányában a biztonságos nyelvtudással rendelkező magyar ügyintéző sem igazán boldogul, ha az orosz partnervállalatnak is hitelesnek számító árajánlatot, feljegyzést, jegyzőkönyvet stb. kíván elkészíteni. Mint a könyv bevezető fejezete hangsúlyozza, a dokumentumoknak, vagyis a rögzített anyagi információhordozóknak jogi erejük van, ilyen vagy olyan tény bizonyítékaul szolgálnak a gazdasági viták, az üzlettársakkal folytatott tárgyalások, döntő bírósági perek vagy munkavállalói konfliktusok ese-